

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Людський розвиток

(назва навчальної дисципліни)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до самостійної роботи
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії**

зі спеціальності

(шифр і назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

кафедрою управління персоналом та економіки праці, протокол ....№....
від..... (до 25.04.2016)

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Самостійна робота здобувача (СРЗ) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем самостійно під методичним керівництвом викладача.

Метою самостійної роботи здобувача в межах навчальної дисципліни «Людський розвиток» є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у здобувачів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього доктора філософії.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувачів очної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 74,67% (112 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин).

У ході самостійної роботи здобувач має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної освітньо-наукової діяльності.

СРЗ в межах навчальної дисципліни «Людський розвиток» включає:

опрацювання лекційного матеріалу;

опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни;

пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни;

контрольну перевірку здобувачами особистих знань за запитаннями для самодіагностики;

підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання самостійної роботи, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Завдання для самостійної роботи здобувачів та форми її контролю

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
Змістовий модуль I. Вимірювання рівня людського розвитку						
1.	Визначати особливості людського розвитку певної території	Тема 1. «Людський розвиток» як навчальна дисципліна і галузь наукових досліджень	Опрацювання літературних джерел, вивчення змісту сайту ПРООН	10	Презентація результатів	Основна: [1, 2]. Додаткова: [7, 9, 11]

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
2.	Визначати взаємозалежність між окремими чинниками людського розвитку	Тема 2. Сталий людський розвиток	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу за темою «Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020»	15	Доповіді на семінарському занятті, активна участь в обговоренні питань	Основна: [1, 2]. Додаткова: [9, 11]
3.	Визначати ефективність інвестицій у людський капітал. Здійснювати вибір оптимального варіанту інвестування в людський капітал	Тема 3. Теорія людського капіталу – економічна основа концепції людського розвитку	Вивчення лекційного матеріалу; пошук, підбір та огляд літературних джерел за наступними питаннями: порівняння витрат та очікуваних майбутніх ризиків від одержання вищої освіти з урахуванням фактору часу різними методами	10	Перевірка домашнього завдання	Основна: [1, 2]. Додаткова: [3, 5, 9, 12]
4.	Здійснювати розрахунок інтегрального показника людського розвитку різних країн	Тема 4. Індекс людського розвитку	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття за наступними питаннями: методика визначення оцінки індексу людського розвитку в окремих країнах світу; індексу злиденності населення	15	Перевірка домашнього завдання	Основна: [1, 2]. Додаткова: [7, 9, 11]
5.	Здійснювати розрахунок	Тема 5. Індекс людського	Пошук, підбір та огляд	10	Перевірка домашнього	Основна: [1, 2].

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
	інтегрального показника та складових індексу людського розвитку регіонів України	розвитку регіонів України	літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття за наступними питаннями: методика визначення індексу гендерної нерівності; індексу розширення прав жінок		завдання	Додаткова: [7–10, 11]
Разом за змістовим модулем I				60		
Змістовий модуль II. Складові людського розвитку						
6.	Здійснювати розрахунок показників, що характеризують здоров'я населення та тривалість життя за наявними методиками, а також визначити основні тенденції щодо отриманих даних	Тема 6. Здоров'я і тривалість життя в контексті ЛР	Підготовка до практичного заняття за наступними питаннями: стимулятори та дестимулятори методики людського розвитку в Україні; вирішення задач на розрахунок індексу людського розвитку регіонів України	10	Перевірка домашнього завдання	Основна: [1, 2]. Додаткова: [5, 7, 10, 11]
7.	Здійснювати розрахунок індексу освіти населення певної країни	Тема 7. Освіта, культура, інтелектуальний потенціал як чинники людського розвитку	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття за питаннями теми; огляд методів оцінювання стану системи охорони здоров'я в країні	10	Перевірка домашнього завдання; експрес-опитування	Основна: [1, 2]. Додаткова: [3, 5, 7, 11, 12]

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
8.	Проводити розрахунок показників, що характеризують ринок праці країни, й формулювати висновки щодо отриманих даних. Проводити розрахунок показників, що характеризують зайнятість населення	Тема 8. Економічне зростання, зайнятість і людський розвиток	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття за питаннями теми	10		Основна: [1, 2]. Додаткова: [7–11]
9.	Здійснювати розрахунок індексу ВНД на душу населення певної країни. Проводити розрахунок індексу злиденності населення (ІНН-1 та ІНН-2)	Тема 9. Рівень життя, нерівність і людський розвиток	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття за питаннями теми	10	Експрес-опитування	Основна: [1, 2]. Додаткова: [10, 11]
10.	Використовувати методику ПРООН для розрахунку індексу розвитку з урахуванням гендерного фактору. Використовувати методику ПРООН для розрахунку індексу розширення можливостей жінок	Тема 10. Гендерний розвиток у контексті концепції людського розвитку	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до семінарського заняття за темою «Гендерні стереотипи, що розповсюджені в Україні»	12	Доповіді на семінарському занятті, активна участь в обговоренні питань	Основна: [1, 2]. Додаткова: [4, 6, 10]
Разом за змістовим модулем II				52		
Разом з навчальної дисципліни				112		

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Виконання кожного завдання для самостійної роботи оцінюється відповідно до Тимчасового положення «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою» ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань для самостійної роботи у межах тем змістових модулів навчальної дисципліни наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для практичних занять	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Сума балів
	ЗСР1	ЗСР2	ЗСР3	ЗСР4	ЗСР5	ЗСР6	ЗСР7	ЗСР8	ЗСР9	ЗСР10	
Максимальна кількість балів	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30

ЗСР– завдання для самостійної роботи здобувача.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності та іншої академічної документації.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна

1. Грішнова О. А. Людський розвиток: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2006. – 308 с.
2. Человеческое развитие: новое измерение социально-экономического прогресса. Учебное пособие под ред. В. П. Колесова и Т. Маккинли. – М. : Права человека, 2000. – 464 с.

4.2. Додаткова

3. Людський розвиток в Україні: історичний вимір трансформації державної соціальної політики: (колективна монографія) / за ред. Е. М. Лібанової. – К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2014. – 380 с.
4. Гендерний паритет в умовах розбудови сучасного українського суспільства. – К. : Український ін-т соціальних досліджень, 2003. – 129 с.
5. Грیشнова О. А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2001. – 254 с.
6. Мельник Т. Гендерна експертиза українського законодавства. Сутність, необхідність та методологічні основи. – К. : Логос, 2001. – 46 с.
7. Людський розвиток регіонів України: аналіз та прогноз (колективна монографія) / За ред. Е. М. Лібанової. – К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, 2007. – 367 с.
8. Методика вимірювання регіонального людського розвитку / За ред. Лібанової Е. М. – К. : Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи, 2012. – 50 с.
9. Національна доповідь: Цілі розвитку тисячоліття. Україна-2014. – К. : / Міністерство економіки України, 2014.
10. Рівень життя населення України / НАН України. Ін-т демографії та соц. дослідж., Держ. ком. статистики України; За ред. Л. М. Черенько. – К. : ТОВ «Видавництво «Консультант», 2006. – 428 с.
11. Стрижак О. О. Людський розвиток : конспект лекцій / О. О. Стрижак; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 123 с.
12. Чухно А. А. Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України. – К. : Вид-во «Логос», 2003. – 632 с.

4.3. Ресурси Інтернет

13. Доповіді про людський розвиток : сайт Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hdr.undp.org>.
14. Документи і матеріали Міжнародної організації праці (МОП) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ilo.org.
15. Основы изучения человеческого развития: Учебн. / под ред. Баркалова Н. Б. и Иванова С. Ф. – М. : «Права человека», 1998. – 168 с.
16. Статистична база для дослідження процесів людського розвитку в світі і в Україні. – [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.